

SADRŽAJ

	strana
UVODNE NAPOMENE	3
ULOGA PARLAMENTA	5
Istorijski aspekt u Švajcarskoj i Jugoslaviji	5
I. ŠVAJCARSKA	5
1. Stara Konfederacija	5
2. Helvetski Ustav od 1798	6
3. Akt o posredništvu	7
4. Režim Federalnog pakta (1815-1848)	8
5. Ustav od 1848	9
6. Ustav od 1874	10
II. JUGOSLAVIJA	11
1. Jugoslavija pre Drugog svetskog rata	11
2. Socijalistička Jugoslavija	11
3. Ustav od 1974	12
4. Raspad SFRJ i Ustav od 1992	17
Savremeni Parlament u Švajcarskoj i u Jugoslaviji	17
I. DVODOMNI PARLAMENT	17
II. NADLEŽNOSTI PARLAMENTA	19
1. Savezna Skupština	19
2. Skupština SFRJ	20
3. Savezna skupština	21
II. UTICAJ DRUGIH FAKTORA NA RAD PARLAMENTA POVODOM ZAKONODAVNE PROCEDURE	21
1. Politički sistem	22
2. Učešće naroda	24
3. Političke partije	24

POGLAVLJE I

ZAKONODAVNA INICIJATIVA U ŠVAJCARSKOJ I JUGOSLAVIJI

Uvod	27
I. ZAKONODAVNA INICIJATIVA KAO DEO ZAKONODAVNE PROCEDURE	27
II. ODREĐIVANJE ZNAČENJA ZAKONODAVNE INICIJATIVE	28
III. NOSIOCI ZAKONODAVNE INICIJATIVE	29
1. Izvršna vlast kao nosilac zakonodavne inicijative	29
2. Parlamentarna inicijativa	29

Zakonodavna inicijativa u Švajcarskoj	30
I. NOSIOCI ZAKONODAVNE INICIJATIVE U ŠVAJCARSKOJ	30
1. Parlamentarna inicijativa	31
2. Zakonodavna inicijativa kantona.....	34
3. Zakonodavna inicijativa Saveznog saveta	35
II. PRAVO NA PETICIJU I ZAKONODAVNA INICIJATIVA	35
Zakonodavna inicijativa u Jugoslaviji (po Ustavu iz 1974)	36
I. ZAKONODAVNA INICIJATIVA U SAVEZKOM VEĆU	36
1. Ovlašćeni predlagači za donošenje zakona u Saveznom veću.....	36
2. Subjekti koji imaju pravo da traže donošenje zakona u Saveznom veću	38
3. Zakonodavna inicijativa u Saveznom veću u praksi	38
II. ZAKONODAVNA INICIJATIVA U VEĆU REPUBLIKA I POKRAJINA	39
1. Ovlašćeni predlagači za donošenje zakona u Veću republika i pokrajina	40
2. Subjekti koji imaju pravo da traže donošenje zakona u Veću republika i pokrajina	41
3. Zakonodavna inicijativa u Veću republika i pokrajina u praksi	41
4. Inicijativa za donošenje saveznih zakona o privremenim merama u Veću republika i pokrajina	42
Zakonodavna inicijativa u Jugoslaviji (prema Ustavu od 1992)	44
1. Ovlašćeni predlagači za donošenje zakona	44
2. Zakonodavna inicijativa u slučaju hitnog postupka za donošenje zakona	45
Zaključna razmatranja	45

POGLAVLJE II

DELOVANJE PARLAMENTARNIH KOMISIJA I ODBORA U ZAKONODAVNOJ PROCEDURI U ŠVAJCARSKOJ I U JUGOSLAVIJI

Uvod	47
I. KARAKTER PARLAMENTARNIH KOMISIJA	47
II. VRSTE PARLAMENTARNIH KOMISIJA	48
III. ULOGA PARLAMENTARNIH KOMISIJA U ZAKONODAVNOJ PROCEDURI	49
Delovanje komisija u zakonodavnoj proceduri u Švajcarskoj.....	50
I. OBRAZOVANJE I SASTAV KOMISIJA	51
II. OBRADA PREDLOGA ZAKONA U KOMISIJAMA VEĆA SAVEZNE SKUPŠTINE.....	53
Delovanje odbora i zakonodavno-pravnih komisija u zakonodavnoj proceduri u Jugoslaviji (prema Ustavu od 1974)	54
I. IZRADA PREDLOGA ZAKONA U RADNIM TELIMA SAVEZNOG VEĆA SKUPŠTINE SFRJ	55
1. Funkcija i sastav odbora Saveznog veća	55
2. Funkcija i sastav Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća	56
3. Razmatranje predloga za donošenje zakona u radnim telima Saveznog veća	56
4. Razmatranje i izrada predloga zakona u radnim telima Saveznog veća	57

II. IZRADA PREDLOGA ZAKONA U RADNIM TELIMA VEĆA REPUBLIKA I POKRAJINA SKUPŠTINE SFRJ	58
1. Funkcija i sastav odbora Veća republika i pokrajina	58
2. Funkcija i sastav Zakonodavno-pravne komisije Veća republika i pokrajina	59
3. Prethodno razmatranje predprojekta zakona u Zakonodavno-pravnoj komisiji Veća republika i pokrajina.....	59
4. Usaglašavanje stavova u odborima (i u Zakonodavno-pravnoj komisiji) Veća republika i pokrajina o predlozima i primedbama republičkih i pokrajinskih skupština	60
5. Izrada predloga zakona u radnim telima Veća republika i pokrajina	60
6. Razmatranje amandmana na tekst predloga zakona u radnim telima Veća republika i pokrajina	61
7. Izrada predloga zakona o privremenim merama u radnim telima Veća republika i pokrajina	61
Delovanje odbora i Zakonodavno-pravne komisije u zakonodavnoj proceduri (prema Ustavu od 1992)	61
I. IZRADA PREDLOGA ZAKONA U ZAKONODAVNO-PRAVNOJ KOMISIJI SAVEZNE SKUPŠTINE	62
II. IZRADA PREDLOGA ZAKONA U ODBORIMA VEĆA SAVEZNE SKUPŠTINE	62
Zaključna razmatranja	63

POGLAVLJE III

VANPARLAMENTARNE KONSULTACIJE U ŠVAJCARSKOJ I U JUGOSLAVIJI (PREMA USTAVU OD 1974)

Uvod	66
I. ZNAČENJE VANPARLAMENTARNE KONSULTACIJE.....	66
II. RAZLIČITI OBLICI VANPARLAMENTARNE KONSULTACIJE	67
1. Javna rasprava o zakonima i konsultativni referendum	67
2. Drugi oblici vanparlamentarne konsultacije.....	68
Vanparlamentarne konsultacije u Švajcarskoj	69
I. VAŽNOST VANPARLAMENTARNIH KONSULTACIJA U ŠVAJCARSKOJ	69
II. OBLICI VANPARLAMENTARNE KONSULTACIJE U ŠVAJCARSKOJ	70
1. Konsultacije državnih organa, privrednih i profesionalnih asocijacija i drugih	70
2. Konsultacije eksperata.....	72
Vanparlamentarne konsultacije u Jugoslaviji (prema Ustavu od 1974)	74
I. VANPARLAMENTARNE KONSULTACIJE U SAVEZKOM VEĆU SKUPŠTINE SFRJ.....	75
1. Javna diskusija o zakonima.....	75
2. Drugi oblici vanparlamentarne konsultacije.....	76
II. VANPARLAMENTARNE KONSULTACIJE U VEĆU REPUBLIKA I POKRAJINA SKUPŠTINE SFRJ	78
1. Javna diskusija o zakonima.....	78
2. Drugi oblici vanparlamentarne konsultacije.....	79
Zaključna razmatranja	79

POGLAVLJE IV

RASPRAVA O ZAKONIMA NA PLENARNIM SEDNICAMA DOMOVA
SAVEZNOG PARLAMENTA U ŠVAJCARSKOJ I U JUGOSLAVIJI

Uvod	81
I. REŽIM PLENARNIH SEDNICA DOMOVA I PARLAMENTA.....	82
1. Skupštinska zasedanja i plenarne sednice	82
2. Dnevni red plenarnih sednica	84
II. TOK RASPRAVE O ZAKONIMA NA PLENARNIM SEDNICAMA DOMOVA I PARLAMENTA	85
1. Pravila rasprave na plenarnoj sednici.....	85
2. Tok plenarne sednice.....	87
Rasprava o zakonima na plenarnim sednicama Nacionalnog veća i Veća Država Savezne Skupštine u Švajcarskoj.....	89
I. REŽIM PLENARNIH SEDNICA VEĆA SAVEZNE SKUPŠTINE	90
1. Režim sednica	90
2. Program zakonodavne aktivnosti i dnevni red.....	92
II. TOK RASPRAVE O ZAKONIMA NA PLENARNIM SEDNICAMA VEĆA SAVEZNE SKUPŠTINE	93
1. Pravila rasprave na plenarnim sednicama	93
2. Većanje	94
3. Karakter rasprave o zakonima na plenarnim sednicama.....	96
Rasprava o zakonima na plenarnim sednicama Saveznog veća i Veća republika i pokrajina Skupštine SFRJ (prema Ustavu od 1974)	97
I. REŽIM PLENARNIH SEDNICA SAVEZNOG VEĆA SKUPŠTINE SFRJ	97
1. Režim sednica	97
2. Programi i planovi rada i dnevni red	99
II. TOK RASPRAVE O ZAKONIMA NA PLENARNIM SEDNICAMA SAVEZNOG VEĆA SKUPŠTINE SFRJ	99
1. Učesnici i pravila diskusije na sednici Saveznog veća	99
2. Tok sednice Saveznog veća	101
3. Karakteristike rasprave o zakonima na sednicama Saveznog veća	103
III. REŽIM PLENARNIH SEDNICA VEĆA REPUBLIKA I POKRAJINA SKUPŠTINE SFRJ	104
1. Režim sednica	104
2. Programi i planovi rada i dnevni red	105
IV. TOK RASPRAVE O ZAKONIMA NA PLENARNIM SEDNICAMA VEĆA REPUBLIKA I POKRAJINA SKUPŠTINE SFRJ	106
1. Učesnici i pravila diskusije na sednici Veća republika i pokrajina	106
2. Tok sednice Veća republika i pokrajina.....	106
3. Karakteristike diskusije o zakonima na plenarnoj sednici Veća republika i pokrajina.....	108
Rasprava o zakonima na plenarnim sednicama Veća gradjana i Veća republika Savezne skupštine u Jugoslaviji (prema Ustavu od 1992)	109
I. REŽIM PLENARNIH SEDNICA VEĆA SAVEZNE SKUPŠTINE	109
II. TOK RASPRAVE O ZAKONIMA NA PLENARNIM SEDNICAMA VEĆA SAVEZNE SKUPŠTINE	110
Zaključna razmatranja	111

POGLAVLJE V

GLASANJE O ZAKONIMA U ŠVAJCARSKOJ I JUGOSLAVIJI

Uvod	114
I. ORGANIZACIJA GLASANJA O ZAKONIMA	115
1. Radnje koje prethode glasanju o zakonima	115
2. Modeli glasanja o zakonima	117
II. NAČINI USTANOVLJAVANJA REZULTATA GLASANJA O ZAKONIMA	118
Glasanje o zakonima u većima Savezne skupštine u Švajcarskoj	120
I. GLASANJE O ZAKONIMA U DOMOVIMA SAVEZNE SKUPŠTINE	121
1. Način glasanja o zakonima u većima Savezne skupštine	121
2. Način utvrđivanja rezultata glasanja o zakonima u većima Savezne skupštine.....	122
II. POSTUPAK USAGLAŠAVANJA	122
Glasanje o zakonima u Saveznom veću i Veću republika i pokrajina Skupštine SFRJ (prema Ustavu od 1974).....	125
I. GLASANJE O ZAKONIMA U SAVEZNOG VEĆU	125
1. Način glasanja o zakonima u Saveznom veću.....	125
2. Način utvrđivanja rezultata glasanja o zakonima u Saveznom veću	126
II. GLASANJE O ZAKONIMA U VEĆU REPUBLIKA I POKRAJINA.....	127
1. Način glasanja o zakonima u Veću republika i pokrajina.....	127
2. Utvrđivanja rezultata glasanja o zakonima u Veću republika i pokrajina	129
3. Glasanje o zakonima o privremenim merama	130
Glasanje o zakonima u većima Savezne skupštine (prema Ustavu od 1992)	131
1. Glasanje o zakonima u većima Savezne skupštine	131
2. Postupak za usaglašavanje teksta.....	132
Zaključna razmatranja	133

POGLAVLJE VI

UČEŠĆE REPUBLIKA I POKRAJINA U DONOŠENJU ZAKONA U JUGOSLAVIJI
(PREMA USTAVU OD 1974)
ODNOSNO KANTONA U ŠVAJCARSKOJ

Uvod	136
Učešće republika i pokrajina u donošenju zakona u Jugoslaviji (prema Ustavu od 1974)	137
I. RAZLIČITI OBLICI UČEŠĆA (I UTICAJA) REPUBLIKA I POKRAJINA U DONOŠENJU SAVEZNIH ZAKONA.....	137
II. NEPOSREDNO UČEŠĆE REPUBLIKA I POKRAJINA U DONOŠENJU ZAKONA U VEĆU REPUBLIKA I POKRAJINA	138
1. Saglasnost republika i pokrajina na zakone koje donosi Veće republika i pokrajina.....	139
2. Praksa primene principa jednoglasnosti	139
3. Pravo značenje principa jednoglasnosti.....	140
Učešće kantona u saveznom zakonodavstvu u Švajcarskoj	141
Zaključna razmatranja	143

POGLAVLJE VII
ZAKONODAVNI REFERENDUM U ŠVAJCARSKOJ

Uvod	145
I. POREKLO I ZNAČENJE REFERENDUMA	145
II. OBLICI ZAKONODAVNOG REFERENDUMA	147
Zakonodavni referendum u Švajcarskoj	148
I. REFERENDUM I ZAKONODAVNA PROCEDURA U ŠVAJCARSKOJ	148
II. ZAKONODAVNI REFERENDUM U ŠVAJCARSKOJ	150
1. Fakultativni zakonodavni referendum	151
2. Obavezni zakonodavni referendum	152
Mogućnost organizovanja zakonodavnog referenduma u Jugoslaviji (prema Ustavu od 1974)	153
I. POLITIČKI SISTEM JUGOSLAVIJE (PREMA USTAVU OD 1974) I REFERENDUM	153
II. MOGUĆNOST RASPISIVANJA ZAKONODAVNOG REFERENDUMA U JUGOSLAVIJI (PREMA USTAVU OD 1974)	155
Zaključna razmatranja	156

POGLAVLJE VIII
PROMULGACIJA ZAKONA U ŠVAJCARSKOJ I U JUGOSLAVIJI

Uvod	158
I. PROMULGACIJA ZAKONA KAO DEO ZAKONODAVNE PROCEDURE	158
II. UTVRĐIVANJE POJMA I PRAVOG ZNAČENJA PROMULGACIJE ZAKONA	159
1. Kraljevska sankcija i promulgacija zakona	159
2. Zahtev za novo većanje, zakonodavni veto i promulgacija zakona	160
3. Publikacija zakona i promulgacija zakona	162
4. Pravo značenje promulgacije zakona	162
Promulgacija i objavljivanje zakona u Švajcarskoj	163
I. OBJAVLJIVANJE I STUPANJE NA SNAGU ZAKONA	163
II. ZAKONI, ZVANIČNI JEZICI I AUTENTIČNOST	165
Promulgacija i objavljivanje zakona u Jugoslaviji (prema Ustavu od 1974)	166
I. PROMULGACIJA ZAKONA I JEZIČKA RAVNOPRAVNOST U JUGOSLAVIJI (PREMA USTAVU OD 1974)	166
II. PROMULGACIJA ZAKONA U JUGOSAVIJI (NA OSNOVU USTAVA IZ 1974)	167
1. Forma promulgacije zakona u Jugoslaviji	167
2. Objavljivanje zakona u Jugoslaviji	168
3. Stupanje na snagu zakona u Jugoslaviji	168
Promulgacija i objavljivanje zakona u Saveznoj republici Jugoslaviji	168
1. Forma promulgacije zakona u SR Jugoslaviji	169
2. Objavljivanje i stupanje na snagu zakona	169
Zaključna razmatranja	169
LITERATURA	171